

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.		Egy évre . . . 10 kor. — fill.	
Fel évre . . . 5		Fel évre . . . 5	
Negyed évre . . . 2		Negyed évre . . . 2	
Egy óra . . . 1		Egy óra . . . 1	
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos peit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

A kis emberek váltója.

Debreczen, ápr. 24.

A külföld bizonyos irigységgel nézi fejlődésünket, melyre abból következett, hogy törvényeink megalkotásában hű utánczói vagyunk a külföldnek. Pedig igazában véve nincs mit irigyelni tőlünk.

Derűre-borura vettük át a külföldi intézményeket s törvényeket, különösen azokat, melyekre a kereskedelem fejlődése és szabadsága szempontjából van szükség. Ebből magunk is, mások is azt következtették, hogy fejlődünk, művelődünk. Tényleg pedig a külföldi törvény intézkedések szolgálai átültetésre sok veszedelmet zuditott ránk. Ezek között nem utolsó helyen említendő a váltószabadság. A törvény intenciója az, hogy aki váltót ír alá, az ismerje annak szigorúságait.

Már ebből is következik, hogy számot nem vetettünk viszonyainkra mikor törvényeinkben a korlátlan váltószabadságot dekredáltuk. A váltóképeséget semminemű feltételhez nem kötöttük. Szabad volt-e ezt megtenni oly országban, ahol sok az analfabéta és mely a kultúra kezdetleges fokán áll? Nem. De a korlátlan váltóképeségre

szüksége volt a kereskedelemnek, mely a váltó alakjában oly kötelezvény birtokába jut, melyet bármikor pénzzé tehet. A kereskedelem érdekében nélkülözhetlen a váltó. Ezt megengedjük. De másképp áll a dolog, ha a kisemberek érdekei szempontjából vizsgáljuk a váltóképeséget. A váltóról annyit tud, ha aláírja, kap pénzt, gépeket, házi tárgyakat stb., de annak szigorúságáról fogalma sincs.

Az utazó ügynökök felhasználva a kisemberek tudatlanságát, gazdasági gépek és felszerelések szállításáról váltót íratnak vele alá. És a kiscgazda aki 25 frtos szecskavágót rendelt, arra ébred, hogy a nyakán van egy pár ezer frtos cséplőgép,

De még csak megjárja, hogy az ir váltót, aki írni s olvasni tud. Mert ezekről feltételezhető, hogy ismerik a váltóképeség következményeit. De mit szóljunk az analfabéták váltóképeségéről. Vajjon ezekről is feltételezhető, hogy a törvény szándékainak megfelelni képesek. Ezt tagadásba vesszük. Annál sajnálatraméltóbb, hogy vannak pénzügyeink, melyeknél rendszerre nőtte ki magát az ugynevezett váltógyártás, mely abból áll, hogy írni nem tudók névalírását másokkal íratja a

váltóra. A meghatalmazott ugyan más esetben is aláírhatja, a mint alá is írja, megbízója nevét a váltóra, de ki törődik vele, ha a szabadság korszakában egygyel többnek töri ki a nyakát a törvény oltalma és segédkezése mellett. Legfeljebb azt mondják, hogy ügyetlen volt.

Azért csak örömmel üdvözöljük azt a mozgalmat, melynek czélja, hogy az írni és olvasni nem tudó váltóképesége oly módon korlátoztassék, hogy per esetén csak az esetben volna a váltó jogérvényes, ha az valamely hatóság előtt állítottatott ki. Sokan erre azt fogják mondani, hogy ez visszaesés. Nem lehet visszaesés a törvény oly módosítása, mely ezek érdekeit van hivatva megvédeni.

Tisztviselők.

Debreczen, április 24.

Uj irányba — és egészséges irányba — terelt mai életünkben a legkevésbé irigylendő helyzete van a tisztviselőnek.

Akár a közigazgatási tisztviselőt vesszük, a kivel szemben a tisztviselőkre háruló társadalmi kötelezettségek oly sokoldalúak, hogy azok nagy része alól társa-

A harmadik stráf.

A „Debreczen” eredeti taraja.

Mialatt az indiai császári trónváltozás minden esendben végbement volna, a Burgondia utca egyik helyiségeben titokzatos dolgok történtek.

Esténkiüt három komor egyén foglalt helyet a kis kerek asztalnál, a füstös lámpa ketes világítása alatt. Mindenik előtt egy-egy pohár bor állott, érintetlenül, mint a Mont Blanc hava. Nem sok szó esett. Alig lehete hangjukat hallani. Csak hosszú időközökben sóhajtá el magát az egyik ilyenformán:

— Ugy-ugy!

Mire a másik csupa következetességből ráfelelte:

— Bizony!

S hogy a harmadik is résztvegyen a társalgásban, kijelenté, hogy:

— Lám-lám!

Be fogja ismerni a szives olvasó, hogy eze nem mindennapi jelenségek, de minden rejtelmességük dacára sem jutott volna b. tudomásukra, ha közbe az ajtó nem nyílik s azon egy zöldkabátos ismeretlen be nem lép, nyomon követve egy kékkabátos még ismeretlenebb által.

A zöldkabátos szó nélkül fogott kezét

a jelenlevőkkel, azután szilárd léptekkel a vendéglős elé lépett s kimondhatatlan lelki nyugalommal számlált le elébe négy krajczart rezpenzben. Valószínűleg előző megáilapodás folyamánként a vendéglős egy pohár pálinkát nyújtott a zöldkabátosnak, ez pedig tovább adta azt a kékkabátosnak, ki erre azt mondta:

— Tizenhét — és a pálinkát leitta.

A zöldkabátos még várt egy ideig, azután ő szólt ekként:

— Harminezegy — és megint leszámolt ezuttal azonban csak három krajczárt.

Alig itta ki a második pohárkát, mintha villanyos contractus lett volna köztük, a zöld és kékkabátos egyszerre mondá:

— Ötvennégy — és gyorsan elhagyták a helyiséget.

Csodálkozva néztem a távozók után, majd a visszamaradók arcát szemlélgettem, de azok oly nyugodtak maradtak, mint a bor egy előttük álló pohárban.

Ime — vélekedem — egyike azon kimagyaráthatatlan földi jelenségeknek, melyeket halandó eszünkkel fel nem érünk, akár a lidérczűz megjelenését.

Milyen belemerültem gyarlóságunk felletti elmélkedésembe, midőn az ajtó újra nyílik s — nini — belép megint a zöldkabátos, ezuttal egyedül s már az ajtóban

hangoztatja: „Tizenhárom.” Az előbbi jelenet ismétlődött azzal a változtatással, hogy mind a két poharat egymaga itta ki s már a „Harminezekettő” után távozott.

Meg kell tudnom, mifele számokat idéz ez az ember. Megkérdeztem a vendéglőst, hogy visszatér-e még egyszer? A vendéglős az egyik törzsvendéghez fordult:

— Mi megy ma? — kérdé attól.

— Sultan.

— Már ma nem tér vissza, felelt hozzá fordulva.

— Kár! Na majd lesz alkalom még — s én is távoztam.

— Ki vagy te bánat embere? — hangzott utannam, a mint lelógatott fővel ballagok hazafelé, egy nyájas arcz nyájas szava. A ki csak egy kissé járatos városunk jelesei közt, rá fog ismerni, hogy eme nyájas hang és még nyájasabb arcz Imre barátunk, a deli rendőrfogalmazó birtoka.

— Merre jársz édes fiam? Gyere hozzám, tudom hogy szereted a jó társaságot, kaptam egy hordó boroeskát, szalonnám is van! No gyere!

Hát bizony az ilyen jó társaságot nagyon szeretem.

Imre hajmeresztő históriákat mesélgett, én meg hajmeresztő darabokat vágtam a megboldogult ordas füstrejutott oldalából.

dalmi és hivatali állásánál fogva ki nem térhet. A közigazgatás rohamos fejlődése, az azzal körülve járó teendők fokozatos szaporodása, az ismeretek folytonos gyarapítására irányított törekvés, mind megannyi szellemi munka szaporulat, de egyúttal a megfeszített munkának megfelelő anyagi erőfogyasztást is jelent; az anyagi ellenszolgáltatás azonban nem áll arányban a fogyasztással. Az állami tisztviselő ugyan ezen bajokat sanyli. Hazánkban még mindig eobile olfíciúmnak tekintik a hivatalnokoskodást. Vagy egyáltalán keveset török a fejüket a tisztviselők helyzetének javításán.

Bizonyos elhagyatottságot állapíthatunk meg a tisztviselői kar hátrányára. Ha — akár a városnál, akár az állammal — valami kívánsága, sérelme vagy panasza van a tisztviselőnek, különösen az egész karnak, azt ritkán juttathatja felsőbb helyre, mert egy két tamáskodó, visszavonó, félős ember minden csoportban akad. Pedig sokszor tapintatosan előadott jogos kérelem legfőnt is szíves fogadtatásra talál.

A másik hiányosság Debreczenben a társadalmi téren jelentkezik. Nincs összekötő kapocs egyik és másik hivatali testület tisztviselői között. Az ismerkedés többnyire koresmában, kávéházban történik, tehát nem tartós, nem terjed ki a családra, komoly emberek nem is juthatnak hozzá s ha egyetlenül összeismerkednek, nem találhatnak benne gyönyörűséget.

Debreczenben van legkevesebb 500 köz- és magánhivatalnok. Elég tekintélyes szám az egyesülésre. Arra, hogy allandó szervezetet létesítsenek, a melynek keretében existenciális érdekeiket is védhetnék,

főleg pedig saját és családjuk társasági igényeit kielégíthetnék. A fővárosi tisztviselők több év előtt alakítottak egyesületet, igaz, hogy tizszer akkora számmal, mint a mennyien a debreczeniek vannak, de ma már hatalmas testület, a mely vagyonából tagjainak előnyös kölcsönöket is nyújt, kényelmes helyiséget örömmel keresik föl családosul.

Ha a debreczeni tisztviselők, köz- és magánhivatalnokok, egyazon kenyérkereseti módon küzdök, egyesületté szervezkednének tiz esztendő alatt erős alapot teremthetnének.

Már azonban a mai kar is élvezné az egyesület hasznát, nem volna olyan idegen abban a városban, hoi saját választásából vagy felsőbb rendelkezésből megtelepedett.

Testületenként foglalkozzanak tisztviselőink a kérdéssel és ha megvan a hajlandóság, ne késlekedjenek az alakulással.

Erdősongás.

Április 24.

Már kezdik kelyheiket nyitogatni ott kün a mezei virágok. Az erdő zöldbe borul s a szellő fuvallatára megkezdődik ébredő zsongása. Ez a tava z azonban a magyar közgazdaság egy sereg tényezőjére nagyobb jelentőségű mint valaha volt.

Ezen a tavaszon, május elsőjén lép ugyanis életbe két nagyjelentőségű törvény, a gazdatisztek és az erdei munkások jogviszonyait szabályozó törvény, miután a mező gazdasági munkásokról szóló törvény tudvalevőleg már előbb életbelépett.

Az időknök kellett megváltozni s hosszú kitartó küzdelembe került, míg végre a magyar törvényhozás figyelmét ráterelték

arra is, hogy törvény által védelmezze meg azoknak érdekeit is, akik nemzeti vagyonunk alapját, a földet, az édes hazai földet gondozzák. — Mert mi volt eddig a gazdatiszt?

Egy nagy kvalifikációval bíró ember, de a ki ki volt téve annak mindig, hogy minden ok nélkül elboesájtják állásából s családjával együtt kenyér nélkül marad. — Ezért nem igen mentek a mi ifjaink eddig tömegesebben a gazdatiszti pályára, mert a hiszen a legbizonytalanabb jövő lebegett szeméi előtt.

Az a törvény a mely az erdei munkásokról szól, az sem kicsiny jelentőségű, bár csak egy csöpp abból a szociális olajból, a melyet gróf Apponyi Albert már régen követelt a kisebb existenciák megnyugtására. Ha az erdei munkások száma nem is oly nagy, mint a mezőgazdasági munkásoké, azért elég tekintélyes ahhoz, hogy helyzetüknek javításával és a munkájukkal történt visszaélések elhárításával tördjenek.

S ha még oly kevesen volnának, akkor is szívesen kellene a gyámolításukat fogadnunk, mert hiszen az allumnak és törvényhozásnak is az legyen iocális célja, hogy minden polgarát védelmezze, megadju nekik azokat a föltételeket, melyekért az emberek egy-egy nagy csoportja államra tömörült, hogy az összeség erejében a maga individuális gyöngeséget megoltalmazza. A kévének regeje ez, mely ha meg oldódik szét hull s megsemmisül, de hogyha összeköti a kéve kötő, nem tudja szettépni még a zivatar sem.

A különbözö munkások jogvédelmének kiépítése az igazi szociális politika, nem pedig az a haszonlesö ábránd, melylyel a nemzetközi kolompokok bolondítják a felre vezetett munkás társadalmat.

Hogy a munkások jogvédelmét a szocialista mozgalmak elharapódzása előtt meg csak harmadrendű kérdésnek sem tekintették annak a letúnt kormányok voltak az okai. Azok a kormányok, a melyek Tisza Kál-

Nemsokára elfogyott a história is, a szalonna is. Csak honszerelmünk es a homoki karezos világitott meg. Szopogattuk is mindkettöt, főkent az utobbit.

Imre lassanként szükszavú lön.
— Rövid az élet pajtas, rövid — nagyon rövid.

E felett a mély mondás felett aztán sokáig elgondolkoztunk.

— Bizony nagyon rövid.

— Ugy-e?

— Persze!

— Azám.

— Nemkülönben.

— Hja, hja!

— H a r m i n e z e g y!

— Mi a? Te! Mit beszélsz?!

— Azt mondtam, hogy harmincegy!

— Hát mi az?

— Azt én nem tudom; ötvenkettő!

— Mi a ménküt beszélsz — szölt fellanyozva.

— Hát pajtas, ha a fejemet is leütöd meg nem tudom mondani, csak így hallottam a zöldkabátostól.

— Ki az a zöld kabátos?

— Nem tudom, a kekkabátossal szokott járn.

Imre megragadta pörge bajuszát, meg-sodorta, azután kiegyenesedve, határozott hangon mondá:

— Te! ezalatt valami turpisság rejlik.

— Lehet, nem értek hozzá.

— De én értek! Meglásd, hogyan

kihámozom. Mond el csak körülményesen az esetet.

Feszülten hallgatta elbeszélésemet, szeméi felragyogtak.

— Azt mondtá, hogy tizenegy?

— Igen, azután: huszonkettő.

— No! és tudod mit jelent az?

— Hogyne! Harminczhárom.

— Ménküt! Ez a harmadik stráfot

jelent.

— Melyik harmadik stráfot.

— Ejnyc de nehezen érted — felelt s gallerjára mutatott, hol két fényes új arany

straf tündökölt.

— Ahán! most már értem, Te kifundáltad ezt a rejtelmes titkot, s jutalmul az előléptetés...

— No látod! Ez az! Még egyszer tehát — megállj — hol a czeruza? — hát minő számokat mondott a zöldkabátos?

— Tizenegy — huszonkettő — ötvennégy.

— Hát a kekkabátos?

— Az kétszer intett a fejével, egyszer meg azt mondtá hatvanhárom.

— Ez összesen annyimint százhatvan.

Na jó. Menjünk tovább. Hány krajczárt tett le a zöldkabátos?

— Előbb négyet, aztán hármat, aztán kétszer négyet.

— Ez összesen tizenöt. Hozzáadva a százhatvanhoz annyi mint százhatvenöt, Ez eléggé magas szám, de még nem kielégítő eredmény. Hát még mit mondvt?

— Egyebet nem mondott — de megis egyszer azt mondtá, hogy: „generalpauza”

— Tyüh! Ez nagyon fontos! Melyik mondtá, a zöldkabátos?

— Nem, a kekkabátos

— Hozzá adtuk a generalpauzát is a százhatvenöthöz, de attól sem lettünk okosabbak.

— Gyerünk — szölt imre.

— Hová?

— A bünfészekbe.

— A Burgundiát érted. — Ma már hiába.

— Hiába? Miért?

— Nem tudom... a Sultán...

— A Sultán? azt mondtá a Sultán?

Tehát nem is közönséges anarchisták. Az ügy sietős. Ide nézz és ismét a gallérra mutatott. Ott volt az üres várakozó helye a harmadik strafnak. Tehat holnap.

Másnap megjelentünk a Burgundián.

Imre meglepégedéssel konstatalta, hogy minden ugy van, a mint elmondtam. Ott volt a füstös lámpa, az avas vendéglős, a három pohár bor s mögöttük a kísértetiesen hallgatag törzsvendégek. Csak a zöldkabátos hiányzott még és rejtelmes társa.

Azok is jöttek mindjárt, azaz csak a zöldkabátos.

— Na, most figyelj! Le fog tenni négy krajczárt.

De már ebben csalatkoztam. A zöldkabátos a vendéglős elé lépkedett s felemelt jobb tenyerét nehányszor megforgatta. Ez alighanem a fizetésre vonatkozott, mert a

mántól kezdve Bánffy Dezsőig, csak egy ezélt szolgáltak s ez a ezél a hatalomnak minél tovább való megtartása volt. Ezért voltak képesek a legdurvább erőszakoskodásokra s ahelyett, hogy a sebeket gyógyították volna, inkább újabb sebeket fakasztottak.

A magyar munkástársadalom a letűnt kormányzati rendszer hatása alatt már már forrongásban volt. S nagy szerencséje ennek az országnak; hogy éppen a tizenkettedik órában olyan férfi került a magyar földművelési ügyek vezetésének élére, a ki észrevette a multak mulasztásának nagy hibáit, mielőtt az elégedetlenség lobogó lángja ki nem tört és el nem harapódzott.

Az eddigi munkástörvény alkotások már ma is éreztetik jótékony hatásaikat. De hát megállhatunk-e még itt? Nem-e érezzük, hogy nagyon sok alkotni való van még itt hátra, amiből természetesen nem zárható ki a szellemi munkások tömege sem, de a kezdet biztató s annak folytatását kell hogy jóleső reménykéréssel várja a magyar társadalom.

Az erdei munkásokról, mezei munkásokról s a gazdatisztekről szóló törvény nagyon sok igazságtalanságot töröl el. Végzetet a kizsákmányoló naturalia rendszernek, amikor a munkás kénytelen volt keresményét rossz étel s még rosszabb ital fejében a vállalkozónak, vagy véle szövetkezett vendéglősnek adni, ami nem volt egyéb: szabadalmazott csalásnál.

Ennek az állapotnak, reméljük, immár vége lesz. Reméljük, — mondjuk — mert minden a törvény végrehajtásától függ. Ha a közgazdatiszti hatóságok nem hajlják helyesen végre ezt a törvényt, akkor csak írott malaszt marad az s annyit sem ér, mint a szenteltvíz.

Ezt ellenőrizni törvényesen, ismét a kormány jelentős feladata.

Tavaszi légáramlattal eltelve, az erdők embere, a magyar gazdasági élet tipikus alakja, a vadász, a fak gondozója, a mada-

rak barátja, nagyobb bizalommal járhatja immár a határt s hallgathatja az erdőzsongást, rigó füttyentést, a kakuk madár jövendő mondását. A magyar törvényhozásnak egyszer eszébe jutott az ő sorsa is, hogy az erdőzlak, ne legyen csak ideiglenes szállása, amelyből minden perczen ok nélkül is kirakhatják. Nem, most már az ő emberi jogai is biztosítva vannak s munkájáért megvan állandó otthona s megélhetésének garanciái.

Ez a tavasz ezt az ajándékot hozta a gazdatisztnak, az erdősznek, a mezei munkásnak, a nyár pedig meghozza dus ajándékát, a sárga kalaszok arany szemében, a magyar gazdának.

A hosszú szoknyák ellen.

„Münchenben azok a nők, akik nem szeretik a hosszú, porban uszó szoknyát, ligát alapítottak, amelynek tagjai csak bokáig érő szoknyát viselnek.“

Prolog.

Igy esett az eset
München városába,
Szivré ir, hogy e hír
Nincs dezavualva.

I-ső felvonás.

New-York szépe már letűnhet
A cselekvés színteréről,
Más érdekel most bennünket
El lehetünk New-York nélkül.

München, München ez a város,
Ahol a jelszót kimondták:
Bár az uteza poros, sáros
Nők a rövid szoknyát hordják!

kocsmáros viszont a fejét rázta meg oly formán, a mi a törököknél azt jelenti, hogy igenis kérem, ellenben nálunk a „nincs“ fogalomnak lakonikus kifejezése. A zöldkabátos elkedvetlenedve lépett hátra.

„Zweiunddreissig“ hangzott ajkairól. Imre le nem vette róla szemét. Nehány pillanat múlva a zöldkabátos lassan megindult kifelé, halkán morogva: „Einundachzig.“

Imre utánarohant, én vele. A rejtelmes idegen meggyorsítá odakünn lépteit s egyszer csak eltűnt szemek elől. Meg merének esküdni, hogy a színház előtt ácsorgó közönség közé tűnt.

Visszarohantunk a kocsmába. Imre kérdőre vonta a kocsmárost, hogy ki az az ember, mifele számokat motyog és merre van hazája.

A kocsmáros oly jámbor arcot vágott, hogy erősen gyanakszom, hogy a tükrölött tanulta be, azután megadta a kívánt felvilágosítást.

— Az egy vendég, a ki idejár pälínkázni.

— Hát mifele számokat mondogat?
— Az az ő dolga.
— De én majd rájövök.
— Az az ur dolga.
— Csakhogy ön is benne van a bajban.

— Az az én dolgom.
Most már nem maradt más hátra, mint a törvény szent nevét, azaz hat konstáblert igénybe venni. Azok körülállták a színházat. Egyszer csak bujik elő az egyik

oldalbejáratból a zöldkabátos, utána nyomban a kékkabátos.

— Adja elő a dynamitot — szolt Imre helyén levő fensőséggel.

— Was meint er? kérdi a zöldkabátos a kékkabátostól.

— Sie wollen Dynamit.
— Olyan nincs. Tizenhét!
— Ugy hát kövessenek, Önök foglyok!

— Was will er denn?
— Wir sind Rebhuhner. Zweiundzwanzig.

— Csak gyorsan utánam.
— Nem lehet kérem... Znojemszky ur... Zwei Gulden...

— Ah mit nem lehet! Ne csináljanak feltűnést.

Vorwärts!

Az inspectiós szoba jótékony melege sem puhította meg embercinket. Nem lehetett belőlük többet kivenni, mint összesen 147-et. A mellett, különösen a zöldkabátos igen türelmetlen volt. Mikor a nyoleczvanötöt mondotta, alig lehetett visszatartani, hogy ki ne rohanjon.

Imre leült a jegyzőkönyv elé, és formulázta a kérdést, midőn a zöldkabátos iszonyu lármában tört ki, ilyenformán.

— Hundertelf, zwei, drei-jé-é...
bum-bum, pim-piling, csinn, kiling-kalang, csin bun csinkilang, bumpiling...

— Hé! mi az?
— Vier, fünf, sechs... csin-csin,

Battiszt ruha, lenge szoknya,
Csak bokáig érhet már ma.
Ily átkozott rossz napokba
Minék is más panoráma?!

II-ik felvonás.

Oh gonosz lelkü férfi népe
Nincs benned, csak rossz indulat!
Az igaz valót félretéve,
Szemed titok után kutat.

A karesu, kedves asszonyboka
Amint szemedbe ütközött,
Arra lettél kíváncsi mindjárt,
Mi is van a boka fölött?!

III-ik felvonás.

A sleppnek vége, az magát lejárta,
A slepp kimult, a slepp már nem divat,
Sleppes ruhád helyett óh, édes leányka,
Vedd föl magadra a kurtábbikat.

Vedd fel magadra s az utcákat járva,
Majd betérünk egy rejtett szögleten
Majd betérünk a zsidóruhás boltjába
S sleppes ruhád eladjuk kedvesem!

Finale.

Igy esett az eset
München városába,
Szivré ir, hogy e hír
Nincs dezavualva.

NAPI HIREK.

Egy urileány öngyilkossági kísérlete.

Egy urileány, előkeio család tagjának szerencsétlen sorsáról beszélnek pár nap óta a társaságokban. Mindenféle igaz sajnálattal gondolnak az illető urileányra, a ki életuntságból meg akart válni az élettől. Szándéka nem sikerült s övei odaadó szeretettel ápolják, hogy az életnek megtart-

pimpilam, bum-bum, kling-klang, pim csin dus!

— Megbolondult ez az ember?
— Na kérem — telett a zöldkabátos — két forint büntetés!

E pillanatban a kékkabátos vonta magára figyelmünket, a ki teljes tüdejéből hangoztatá:

— Blum-plum, blum pém, des-des-ges tararara-plu-u-u...

— De hát mi lelta magukat?
— Nem voltunk ott III-nél?

— Hol?
— A zenekarban, a színházban.

— Hát mit akartak ott?
— Abból élünk. Én a paukista vagyok, a nagy dobos...

— Mi-mi-micsoda...? Hát miért nem mondtá mindjárt.

— Nem kérdezte?
— Mifele számokat mondogatott.

— A pauzakat számoltam.
— Tyüh, teringgettét — hát maga?

— kérdé a kékkabátostól — maga is nagy dobos?

— Nem kérem, én a tenor-pozaua vagyok.

Mikor a főkapilány megtudta az esetet, maga elé hivta Imrét.

— Tudja-e, mit jelent ez a baklövés?

— „A harmadik stráfot.“

Drumár János.

sák. Csütörtök este történt az eset. Az illető uri leány, — mint beszélük — késsel előbb mellbe szurta magát, aztán karján elvágta az ütőereket. A szurás nem volt halálos, a szív alatt. A bordák között hatolt be s az orvosok véleménye szerint aligha érintett nemesebb részeket. A ütőerek elmozdítása által a fiatal szép leány vérvesztéséget szenvedett, de az idejekorán megérkezett orvosi segély megakadályozta az elvérzést. A leány — hír szeriut — még ezután is makacsul megmaradt öngyilkos szándéka mellett, hogy a kezéről letépte a köteléket, a melyeket a vérzés elállítására tettek fel. Mikor édes anyja könnyek közt kérdezte, hogy miért tettes ezt azt felelte: — **Elég volt nekem az életből...**

Hogy mi indította az öngyilkosságra biztosan nem tudják, azt mondják, hogy beteges lány volt és lehet, hogy a szenvedések miatt kereste a halált. Lányról lévén szó, boldogtalan szerelmet is emlegetnek, de annak nincs alapja. Allapota különben nem ad nagyobb aggodalomra okot, s minden valószínűség szerint életben marad s talán meg is fog barátkozni az élet gondolatával. Az öngyilkossági kísérlet hírért erősen titkolják s a hatóságnak sincs tudomása a fiatal leány tetteréről.

Adomány a csángó templom részére.

Balogh Péter polgártársunk a székely csángók által építendő templom költségeinek fedezésére 1 koronát adományozott.

Rendőri sajtóirodát kérünk.

A debreczeni sajtó évek óta sürgeti, kéri a rendőrfőkapitányt, léptesse életbe a rendőri sajtó irodát, azonban hasztalan. Nem lehet keresztül vinni — mondják az illetékesek, nincs rá való pénz, meg a rendőrség nem ér rá, hogy ezzel bajlódjon. A viszony, melyben a rendőrség és a sajtó van, megköveteli, hogy egymás kezére jaranak, egymás iránt a legnagyobb előzékenységgel legyenek; egyrészt a nyilvánosság szolgálata, másrészt a közbiztonság érdekében is, Debreczenben a sajtó és rendőrség közötti viszony a legjobb, de a hírszolgálat sokféle akadályba, nehézségbe ütközik. Ezért is nagy szükség van Debreczenben a sajtóirodára. Más városokban van is már ilyen sajtóiroda, bizonyosságul annak, ha a rendőrség akarja, létesítheti is. Legújabbban Nagyvárad város új rendőrfőkapitánya — hogy az újságok hírszolgálatát megkönnyítse — életbe léptette a rendőri sajtóirodát. A debreczeni sajtó hálás lenne a rendőrségnek, ha itt is létesítené a sajtóirodát, mely egyik nélkülözhetetlen fellelője a hírszolgálatnak. Epen ezért kérjük Boeczko Samuel rendőrfőkapitányunkat, hadd hasson oda, hogy rendőri sajtóiroda Debreczenben is mielőbb létesüljön. Ha a főkapitány ur a sajtó eme nagyon is figyelembe veendő s méltánylandó kérését teljesíti, nemcsak az újságoknak, de magának a rendőrségnek is, legfőbbképp pedig a nagy közönségnek tesz vele szolgálatot, mert

helyes, valódi hírekről nyerhet mindenkor információt.

A belügyminiszter és az asztaltársaságok.

A belügyminiszter egy most kibocsátott körrendeletében tisztázza azon kérdést, hogy mily esetben szükséges az asztaltársaságok alapszabályait kormányhatóságilag jóváhagyatni. A rendelet szerint csak azon esetben kötelesek, ha az asztaltársaság a tagok érdekein túlmenő egyéb célt, mint pl. általános jótékonykodás, szegény gyermekek felruházása vagy ezek részére karácsonyfa állítása stb. is kitűz. Ez esetben működése már hatósági felügyelet alá vonandó s alapszabályait jóváhagyó záradékkal leendő ellátás végett bemutatni tartozik.

Az erdélyi házi iparcikkek kiállítása.

Az erdélyi háziipari cikkek kiállítását még ma szerdán és csütörtökön nézheti meg a közönség. A tárgyak legnagyobb része már elkelt. Van még néhány művészeti széptárgy, melyekhez olcsó áron még hozzá juthat a közönség.

Eladók még a következő igen szép tárgyak: asztalfutókból: kék selyemmel varrt, a. 26 kor, két darab sárga és fehér selyemmel varrt, a. 36. kor. ugyanolyan színű, a. 26 kor. fehér és kék selyemmel varrt a. 26 kor. fehér selyemmel varrt, a. 9 korona. fehér selyemmel lengyolesra varrt, a. 26 kor. székely himzésű futó a. 11 kor. Asztalterítők, milieu-kböl: len gyolesra fehér selyemmel varrt, nagy, a. 110 kor. Kék selyemmel len gyolesra varrt kis terítő a. 30 kor. Székely milieu, piros, a. 11 kor, fejtővel varrt asztalterítők kék, a. 25 kor, sárga selyemmel len gyolesra varrt kis terítők, a. 36 kor, székely himzésű tálcaterítők, sárga a. 6 kor, ugyanaz, piros, a. 4 kor. Szőnyegekből: székely szőnyeg, pamlag terítők, piros alapu, a. 30 kor, székely szőnyeg pamlag terítők, 3,00 x 1,85 m. nagyságban, a. 50 korona. Egyebekből: székely himzett férfi hálóing a. 10 kor, székely himzésű női kötő, a. 6 kor két darab, arcképerket a. 2 kor 40 f. A megvett tárgyak ma és holnap elvihetők.

Harminczkezezer forint segély Szabolcska egyháznak.

Szép kitüntetés érte — mint értesülünk — a temesvári ev. reformatus egyházközséget. Az egyetemes konvent tegnapi ülésén ugyanis harminczkezezer forintnyi ingyenes segélyt szavazott meg Szabolcska Mihály lelkes sikeres közbenjárására a temesvári egyháznak építkezési célra. Husz év óta, mióta ez alap fennáll, ez a legnagyobb ilyen segítség. Eddig a Szegednek adott nyolcezezer forint volt a legnagyobb ilyen összeg.

Szük a közigazgatási fogház.

Az ország egyetlen városa talán Debreczen, hol a legfontosabb tényező: a rendőrség mindenkinék mostoha gyermeke, de leginkább azoknak, kiknek arról kellene gondoskodniok, hogy ebben a nagy magyar városban kellő számú rendőrség legyen s hogy azok jó, kényelmes elhelyezést nyerjenek. Mert bizony Debreczenben a legszo-

morubbak a viszonyok e téren. A kerületi rendőrségek a város különböző helyein bérházakban vannak elhelyezve; míg a rendőrség legfontosabb tényezője a bűnügyi osztály egy régi, rossz, kényelmetlen s nyugodtan mondhatjuk, a közegészségre ártalmas, büzös épületben nyert elhelyezést. Több ízben kértek már más helyiséget, de hasztalan, a városházán, hol mindenre jut pénz — elutasítják. Jó az nekik, örüljenek, hogy olyan van, mást nem tudunk adni, mert nincs pénz — erre a célra, másra kell az — szesz, meg ki tudja miféle üzletekre, gondolkozniok odafenn a városházán, mikor a rendőrségről van szó. Mit csináljon a szegény rendőrség. Ott marad; dolgozik naphosszat, veszélyeztetve még egészségét is a nedves szobákban. Nagyon szűk a hely a bűnügyi osztálynál, emellett még ráadásul ott van a közigazgatási fogház is. Nem nagy ez sem, itt épen olyan kevés a hely, mint az emeleten, hol a tisztviselők dolgoznak. Most, hogy a vásár volt, a rendőrség éber szemmel ügyelt arra, hogy zsebtolvajlások, más hasonló vásárban előforduló esetek ne történhessenek.

A gyanus egyéneket igazolásra szólította fel, s ha nem igazolta magát, letartóztatta. Így aztán megtörtént, hogy a közveszélyes egyének száma annyira felszaporodott, hogy vásárral 110 volt a letartóztatottak száma. Vizsgálati foglyok is vannak a fogházban jelenleg 7 s ezeknek törvény szerint külön-külön zárákban kell lenniök s csak két nagyobb szoba van a bűnügyi osztálynál a közigazgatásilag elítélteknek, 40—50 egyén jutott egy helyiségbe. Hogy ez nem helyes dolog, eltekintve a közegészségi szempontból, azt reméljük mások is belátják. Ezen mielőbb segíteni kell s ha az illetékesek nem fogadják eme sorainkat nembánomsággal, az esetben bizonyára nem fukarkodnak s végre valahára renoválják a rendőrségi épületet vagy más megfelelő épületben helyezik el a város mostoha gyermekét, a sokat fáradozó rendőrséget.

Erőszakoskodó koldus.

Vedres Mihály rovott multu közművés legény, ki már öb izben jött a törvény paragrafusával összeütközésbe, tegnap beállított Kis Áron püspök lakására s ott fenyegető szavak kíséretében pénzt követelt. Mikor aztán a neki adott 4 koronával sem elégedett meg, hanem szitkozódni kezdett amiért neki több pénzre van szüksége, végre is a közeli rendőr segítségét vették igénybe, aki aztán a rendőrség börtönébe kísérte az erőszakoskodó koldust.

Garázda péklegény.

Nagy ribilliót rögtönzött ma délelőtt a Csokonai-utca 41. számú háznál egy részeg péklegény, Mikós Ignác. Mikós ma délelőtt ugyancsak borközi állapotban felkereste az említett házból lakó Ónodi Zsuzsanna nevű eselédleányt s pénzt követelt tőle, mikor aztán ez megtagadta, bottal támadt rá és ütlegelni kezdte. A megtámadott eselédleány sikoltásaira csakhamar elősiettek a házbeli s átadták az erőszakoskodó péklegényt a közeli rendőrnek aki a bűnügyi osztály börtönébe kísérte Mikóst.

Elfogott tolvaj nő.

Nótárius tolvaj hírében áll a rendőrség előtt Farkas Sára eselédleány. — Alig pár napja, hogy kiszabadult a börtönből s máris újból a rendőrség kezei közé került. — Parizer Ignác Széczhényi utca 13. számú lakasáról lopott el 10 korona értékű gyermekruhát, amit hamarosan értékesített s mire a rendőrség elfogta az utolsó krajezárig megitta az így szerzett pénzt. Most a rendőrség foglya.

Tolvaj cseléd.

Érzékenyen meglapta Kiss Adolf kávést tegnap reggel egyik eselédje. Szabó Julis a tettes, ki tegnap reggel míg gazdája máshol volt elfoglalva belopódzott a szobájába s az asztalon heverő körülbelül 360 korona értékű arany órát lánczostól elemelte s a lopott holmival megszökött. A karosult csak délben vette észre a tolvajlást s azonnal jelentést tett a rendőrségnél, ahol most keresik az enyveskező eselédet.

Szinpadról a börtönbe.

Amerikában nem tréfálnak a vasárnapi munkaszünettel és a ki mégis dolgozni akar meglakol érte. A szigorúság annyira megy ebben a tehintetben, hogy még a színjátás is tilos, és a melyik színész megfelekedik erről, annak a rendőrség ugyancsak eszebe juttatja. Így a mult vasárnap New-York két legkiválóbb komikus és egy színház igazgató volt kénytelen a szinpadról egyenest a börtönbe menni, a miért előadást mertek tartani. A munkaszünet áldozatai Don Dahy, De Volt Hopper és A. Brady szinigazgató, a kik mult vasárnap jótékony-czélú előadást tartottak, de a nemes czél mellett sem találtak kegyelmet a rendőrség előtt.

Rendkívül olcsó és kényelmes utazás Olaszországba.

A közelgő pünkösztünnep alatt rendkívül olcsó utazást rendez Propper igazgató „Keleti Utazási Irodá"-ja (Bpest, Muzeumkörút 15. sz.) Olaszországba. Jegyek, melyekben az ellátás és 5 napi Rómában tartózkodás minden költségei is bennfoglaltnak, olcsóbbak a vasutak rendes szállítási díjtételeinél. Az utazás május 24. kezdődik Budanesten, honnét a keleti pályaudvarból reggel 7 órakor a fiemei gyorsvonattal utazik el a kiránduló társaság.

Az elfogott vőlegény.

Veinstein Vilmos kereskedőcséged egy gszomai lókereskedő leányának udvarolt, a ki iránta érzett szerelmének kifejezést adandó, atyjától 2000 forintot lopott s kedvesének átadva, Budapestre jöttek. A rendőrség itt elfogta a párt s Veinsteint Békes-Gyulára kísértette a meg nála volt 1700 forinttal s miután a leány szülei a panaszt visszavonták, Veinstein szabad lábra került. A leány öngyilkosságot kísérelt meg hogy ezzel szüleit megijessze, azt írva levelében — ha nem lesz Veinsteiné — a halálé lesz. Szülei erre elhatározták, hogy beleegyeznek a frigybe. Az eljegyzést nagy vigassággal ülték meg s csak másnap vették észre, hogy a vőlegény ellillant s vele eltűnt a szekrényben volt 520 korona pénz is. A rendőrség tegnap egyik régi szeretőjénél, Weisz

Róza énekesnőnél letartóztatta s a békés-gyulai ügyészséghez kísértette át.

Egy örült gonosztevő.

Ugy látszik, hogy inkább gonosztevő, mint bolond. Négy esztendeje annak, hogy Petrovics Józsefet, — a ki hirhedt betörő volt és aki egy Antal György nevű lovasrendőrt, aki elakarta fogni, leszurt, a törvényszéki orvosszakértők véleménye alapján a Lipótmezei tébolydába szállították. Azóta mindig vigyáztak rá, mégis már kétszer kerekét tudott oldani. Visszavitték és még inkább vigyáztak rá, csak éppen hat nap előtt nem, amikor Petrovics egy örízletlen pillanatban megszökött.

Máig hiába keresték, ma azután Ó-Budán megtalálták, még pedig a lehető legfuresább módon, mikor éppen készülődött, hogy bünei számát ismét szaporítsa egygyel. A Főutezán lakik egy Petrezselyem István nevű magánzó. Este hazament a lakására, megvacsorázott és evés közben valamit leejtett a földre. Kereste, csak kereste, de a tárgy valahova elgurult. Az ágy alá is nézett, de — hatartalan rémületére — nem a leejtett dolgot találta meg, hanem — ott gubaszzkodott egy ember.

Egy pillanatig farkas szemet néztek egymással, de aztán Petrezselyem kirohant a szobából és lezárta az ajtót. Aztán fölverte a házbelieket, akik rendőrt hívtak. — Így aztán szépen bevitték a főkapitányságra a gonosztevőt, ahol hamarosan megállapították, hogy azonos a megszökött Petrovics Józseffel. Hogy mi szándékkal bujt az ágy alá, azt természetesen nem vallotta meg. De jót nem akarhatott — ez valószínű. A rendőrségről visszavitték a tébolydába.

A kórházak rémei.

Sok olyan dologkerülő, kényelemszerető ember van a mi szép hazánkban, kik, a helyett, hogy becsületes munka által keressenek meg a kenyerüket, különféle betegségek ürügye alatt az ország különböző kórházaiba felvétetik magukat, illetőségi helyeiknek ily módon tetemes költségeket okozva.

A belügyminiszter most körrendeletben óvja egy ilyen dologkerülő hajadontól a törvényhatóságokat. Kecskés Teréznek hívják a jeles leányzót, ki ha netalán a debr. kórházban óhajtana bejutni aligha találna szives fogadtatásra.

Magyar nota és István főherceg.

Érdekes hírt vett ma a Budapesti Hirlap. István főherceg feleségével ma reggel a luxenburgi nagy herceg jubileumára nagy kísérettel Fiuméba érkezett, saját hajóján. Az ideérkezett főherceg elébe a luxenburgi herceg és neje s Abbaziában üdülő magyarok nagy száma ment. A fh. kecskis hajójukon pontbán négy órakor délután érkeztek meg. A váró közönség élénk ovatióval fogadta. A főherceg elé a luxenburgi nagyherceg ment feleségével s üdvözölte a főhercegeket, a váró közönségtől kísérvé.

Utközben elhaladtak a nagy czukrászda előtt, melynek verendáján Jonás Jancsi cigányprimás hallatta a szebbnél-szebb nótáit. A főhercegnék rögtön szemébe ötlött, hogy itt magyar cigány játszik, Maga után

szólítja az egész társaságot s oda lép Jonás Jancsihoz.

— Magyarok maguk? kérdi a főherceg.

— Igenis azok vagyunk felelnek a fekete fiuk.

— No, ha azok vagytok, hát huzzatok a javából.

— S Jónás Jancsi óriási odaverődött közönség előtt huzta a szebbnél szebb magyar nótákat. A főherceg addig sétált a czukrázda előtt, hallgatva Jónás magyar nótát.

TÁVIRATOK.**A burok szabadságharca.**

A „Debreczen" eredeti tárczája.

Budapest, apr. 24.

Általános csodálkozást kelt a Timesnek az a tegnapi jelentése, hogy French tábornok, a ki már január óta folytatja Transzvál keleti részében hadműveleteit, a melyeket egyszer a nagy eső, egyszer pedig a békétárgyalás sz kitott félbe, most hirtelen elhagyja állását és mivel gyöngé rosszulletben szenved, főhadiszállásával együtt visszatért Johannesburgba.

Föltűnő, hogy ezt a fontos eseményt nem Kitchener maga jelentette és nem a hadügyi hivatal tette közzé. French visszatérése azt jelenti tehát, hogy az angoloknak keleti Transzválban minden tervük meghiúsult s French győzelmi babér nélkül tér vissza azzal a gyöngé biztatással, hogy az ott levő burok helyzete reménytelen.

Bur forrásból érkező hírek azt jelentik, hogy Roosenkal kerületben még 12000 bur áll s hogy De Wett-nek Oránzsban 5000 katonája van. Angol hírek ezekkel szemben azt erősítgetik, hogy De Wett Kroonstad mellett van és képtelen hadműveleteit folytatni, mert nincs embere.

Tőzsde.

Budapest, április 24.

Déli zárlat:

Buza 1901. Áprilisra	7.60	7.61
májusra	7.62	7.63
őszi buza	7.73	7.74
Rozs 1901. Áprilisra	7.72	7.74
Rozs 1901. októberre	6.70	6.71
Tengeri 1901. májusra	5.27	5.29
júliusra	5.37	5.39
Zab		6.75
október	5.57	5.59
repcze aug.	12.90	13.05

Kövekkel megdobált királyi palota.

A „Debreczen" eredeti távirata.

Budapest, ápril. 24.

Nem mindennapi eset történt tegnap Bukarestben. Délben 1 óra felé, a mikor a forgalom a legélénkebb egy Petroff Száva nevű bolgár malom munkás a királyi palota elé állott és a zsebében magával hozott kövekből egyiket a másik után a királyi palota

ablakai felé dobta, és két ablakot be is vert. A rendőrségen azt vallotta, hogy 2 levelet is irt Károly királynak, de választ nem kapott, a miért is eltökélte magát, hogy ezért bosszút áll és beveri a királyi palota ablakait.

Szerelmi tragédia Péterváradon.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, apr. 24.

Komjovics Vladaur közkatona volt ugyan csak, de a mikor tüzér uniformisban az utcára lépett, akárhány leány szívet hozott forrongásba. Volt is kedvese akárhány és válogathatott bennük, ha sétára indult.

Igy történt tegnap előtt este is, hogy legújabb szerelmével Kuzmics Zelénával a vár erőd előtt sétált és a Duna felé tartott, mikor előbbi kedvese, Szulárics Teréz, megzavarta a boldog idyllt és a legény elé kerekedve szemrehányásokkal illette, a miért büntlenül eszerben hagyta, majd a boldog vitéztársnőt vitriollal leöntötte. — Ez több volt, mint a mennyit a bátor katona eltűrhetett, kihuzta oldalfegyverét és szíven szurta a merénylet, ki szörnyet halt. A katona megrémülve a Dunának szaladt és a vízbe ugrott a hol halálát lelte.

A vitriollal leöntött Kuzmics Zelénát kórházban ápolják, felépüléséhez azonban kevés a remény.

Egy bukott leány meggyilkolása Bukarestben.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, április 24.

Csak legutóbb jelentették a lapok, hogy Berlinben egy a rendőrség felügyelete alatt álló perditát egy fiatal ember meggyilkolt és kirabolt. Hasonló eset történt most Bukarestben, a hol egy P a s k u l e s k u Micza nevű bukott leányt egyik látogatója megfojtotta. A gyilkos egy 22 éves asztalos, neve Petreszku Floria és a gyilkosságot, mint bevallotta, csak azért követte el, mert haza akart utazni Krajóvába. Az elrabolt pénztárczában azonban csak néhány rézbani volt, a miért kenyeret vett magának.

Színház.

Színházi műsor:

Csütörtökön jótékonycélu előadás a Vereskereszt egyesület javára.

Pénteken jótékonycélu előadás a Vereskereszt egyesület javára.

Szombaton „A cornevillei harangok”. Nagy operette 3 felv.

Vasárnap d. u. „A bányamester”. Nagy operette 3 felv. Este „Kuruczfarfang”. Színház 5 felv.

Az aranykakas.

id. Szathmáry második fellépte.

Az este megint előttünk állott az öreg Dachselmayer, kinél jellegzetesebb alakja alig van bárkinek is színműirodalmunkban s kit úgy adni más, mint az öreg Szathmáry. képtelen. Rajongtunk az este Szathmáryért s művészetéért s hódoltunk mindkettjüknek; az egyénnek, ki szeretetreméltóságával, kedélyességével meghat s hódoltunk művészetének, mely a színezésben, a beszédmódban, a mozdulatokban, de különösen a nehéz, a nagyon nehéz természetes alakításban olyan frappáns, hogy csak bámulni tudjuk ezt az öreg embert, kiből mindez megvan. Az öreg Dachselmayer pedig neki, az ő kedvéért született; minden szava, minden mozdulata, minden ténykedése azé a Dachselmayeré, akit Kadelburgék megáldottak. Zajosan tapsolták folyton, s a második felvonás végén a vasajtó is megnyílt előtte.

Fia, ifj. Szathmáry kitűnő és mérsékelt volt a tudós szerepében. Komikus komolyságával úgy tudott hatni, amint épen ő akarta. Szabó Irma kifogástalanul jó és kedves szelypítő leányka volt, ugy szintén jók voltak Odry és Tanay, ki ez este esodálatos módon nem ment át a burleszkbe.

Fáy Flóra ügyes és kedves volt kis szerepében.

F. Kállay Lujza a tüzről pattant menyecske ropogós nótáival szerzett sok tapsot és ujrátatást. A mester anszemblijában kétségtelenül sikere volt Sarkadina, ki a főpínezér szerepében tehetségének minden szalát bemutatta a legelőnyösebben.

Fedák Zsazsa sanzonett.

Fedák Zsazsa, a Népszínház jelenlegi temperamentumos primadonnája a berlini „Wintergarten” ezimű mulatóba szerződött, ahol Kopácsy Juliska aratta legutóbbi sikereit. A fiatal művésznő már régebb idő óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy kilép a színpad anszámbléjából és a sokkal rátermettebb kupié és táncz számokkal utazza be a kontinenst.

Egyenes adók reformja.

Április 24.

Az a hír járja a politikai körökben, hogy az egyenes adó reformjával együtt a földadó katasztert is reformálni akarja a pénzügyminiszter és már elrendelte, hogy kimerítő adatokat gyűjtsenek a mostani adózás hiányainak okairól, a kataszteri jövedelmet befolyásoló viszonyokról.

Nagyon bizalmatlanul fogadják ez a hírt, ha úgy van. Annál inkább, mert azt is mindjárt hozzáteszi az értesítés, hogy el fog három-négy évig tartani, a míg a reform keresztülvihető lesz.

Gondolhatjuk, hogy mennyi ez a három-négy esztendő hivatalos eljárás mellett. Lesz ebből kétszer annyi is; az adóreform pedig marad ad graecas calendas, az egyenlőtlen, igazságtalan adó teher pedig nyomni fogja tovább azoknak vállát, a kik úgy

sem bujnak és nem bujhatnak ki az adó-kivetés alól, ellenben fizetik a szerencsétlenek még azoknak az adóját is, a kik minden megtorlás nélkül szedhetik rá az államot.

Már Wekerle megígérte az adóreformot. Nem emlékszünk rá pontosan, hogy 1892-ben vagy 1893-ban-e. (Ámbár megígérte ő több költségvetési beszédben, tehát az évszám nem határoz), hogy az adatok gyűjtése el fog tartani vagy három évig és akkor megcsinálhatják az adóreformot.

Mint hogy nálunk mindenre póthitel szokás kérni, előre is bátran kétszer háromnak vehettük ezt az időt. Amde eltelt azóta háromszor három is, az az osztrák kormány megcsinálta a reformot, eletebe van léptetve régen: nálunk meg ismét újabb három négy évet akarnak tanulmányozni.

De hát mit csinált a pénzügyminiszterium tíz esztendő óta, hogy még most is kell gyűjtenie az adatokat, melyek különben keze ügyében vannak mindig?

A földadó reformja megvalósítható önállóan is, úgy mint önálló adó volt eddig is. A két dolog egybefűzése semmi másra nem való, mint az egyenes adó reformjának halogatására. Szóval megint csak azt bizonyítja a pénzügyi kormányzat, hogy nem csak nem ismeri (a mit régen tudunk) az ország lakosságának gazdasági érdekeit, de nem is akarja ismerni.

A legsablonosabb fiskális politikát követi; jár tovább azon a régi, elavult és közönségre meg az államra nézve igazságtalanságával egyaránt káros osztrák jártartó szalagon, a melyet már az osztrákok is haszontalannak jelentettek ki és félre dobtak.

K. B.

A lipitói turó-bál.

Egyik felvidéki lap legutóbbi számában a következő olvasható:

Nyílt-tér.

E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Egy pár sor a lipitó-szent-miklósi tót fiatal-ságról.

Nem, hittem, hogy az itteni tót fiatal emberek olyan gyöngék, hogy az öreg asszonyok kommandója szerint eszelekeszenek.

E hó 8-án édes anyámmal egy tót mulatságon voltam, ahol egy Laezkó N. nevű rendező hozzánk jött és közölte velünk, hogy ellenünk egynehány öreg asszony szövetekezett. Az okát nem említette, mert nem is volt ok. Azt hiszem, hogyha egy multság plakatirozva van, mindenki elmehet aki a belépti-díjat megfizeti, akár még Csonczol is, aki legjobban beillene a társaságukba.

De különösen a miklósi tót fiatal emberek sajnálatraméltók, hogy annyira nem voltak képesek egy gyöngé leányt megvédeni.

Tisztelettel

Z. Hermin.

(A lipitói turó-kaszinó bálterme.)

Popovka néni (mérgeesen Lipitákhoz): Szigyeny, gyalázat!..

Lipiták néni (dühösen): Ki az a szemily?

Popovka néni: Valami szemily.

Lipiták néni (megbotránkozva): Ilyet idehozni, balra!

Popovka néni: A lányom, a Hanka. nem is akarja táncolni.

Lipták néni: Az enyim se nem akarja Hanka (durezásan): Nem vagyok paraszt hogy mindenféle nipsiggel menjek mulacsagba!

Lipták néni: Szemtelenség, idegyünni uri nipsig közibe!

Popovka néni: Mig tálán azt is varja, hogy Stopnyak ur, aki a lanyommal kuralja, táncoljon vele?!

Lipták néni: A Csoncsol ur, aki a Márjával az első nygyesbe van fogva be köszönné az ilyen vizavit. Amilyen ratartos, még ott hagyná a leányomat.

Popovka néni (Energikusan): Gyerünk Hanka!

Lipták néni (hasonlóképpen): Gyerünk Mariko!

Janó ur a rendező (közeledik Popovka nénihez, kezében, egy nagy táleza, azon friss liptói birka turó. Udvarias meghajlással: Parancsolja naecsaga! . . . Nagyon jó!

Popovka néni (haragosan elfordul): Nem kell! (ironikusan) Csak vigye át annak a szemilynek!

Lipták néni (megvetéssel): Szip rendezés!

Hanka k. a. (csipősen): Ez bál?! . . . Marjak, a. (Hankához): Kérlek ne is beszélj róla!

Janó ur (zavarban): De naecsagák, mi . . .

Popovka néni: Az a zsiros képü . . .

Popovka néni: Idáig irzem a szagát.

Lipták néni: Ha nem volna jófajta uri nő, azt mondanám, hogy olyan mintegy lud-talpa eseléd.

Janó ur (még nagyobb zavarban): De naecsagák, kir . . .

Popovka néni (türelmetlenül). Hát nem látja, hogy ne is mondjam . . . az a . . . tisztelettel legyen mondva, degenyezt kos meg az anyja ott a tulsó oldalon . . .

Janó ur (megerti): Aha!

Popovka néni (erélyesen): Ki kell dobn!

Lipták néni büszkén méltósággal): Kergesse ki innt azt a lányt!

Janó ur (vidáman): Azt a lányt? . . .

Hisz ez nagyon egyszerű! (Készséggel.) Azonnal, naecsagok!

(Janó ur átsassiroz a terem tulsó oldalára.)

Janó ur (rövid, határozott arszláni hangon): Kisasszony, kerem hazamenni! Itt hofolé mulat. Nem szabad megsérteni hofolét. Tessék menni mamával . . .

(Popovka néni, Lipták néni, Hanka k. a., Mariko k. a. és Csoncsol ur boldogan mosolyogva állnak sorfalat. Janó ur közderültségre grimaszokat és csókakat vet a tavozók után)

CSARNOK.

A ki nem a szivére hallgat.

Társadalmi regény.

A „Debreczen” számára írta: **Vajda József.**
Folytatás.

Monte-Carló és még egyéb. (39)

„Monsieur rosszul lett, de baja nem komoly” — mondják ilyenkor a szolgák.

Eltemetik csendesesen, zaj és pompa nélkül; senkitől ki nem kísérve, senkitől meg nem siratva. A vendéglőkben pedig azt mondják a kérdezősködőnek, hogy elutazott. És ezzel megszünt minden felelősség!

A roulette a leghazardabb játékok egyike. Tulajdonképen egy forgó kerék ez, amelyen körben számok vannak felrakva 1—36-ig közben pedig 0 és 00, A küllök, melyeken a számok vannak, piros, vagy fekete színűek. Mikor a játék megkezdődik, a bankár, vagy ennek helyettese a croupier egy kis fogantyúval megperditi a kereket s a forgás irányával ellenkezőleg egy kis golyót dob bele s amely szám mellett megáll, az a nyertes.

Ez a legegyszerűbb neme a játéknak s a bankár 35-szörös pénzt fizet a tétre. A heves játékosok így játszanak, de a higgadtabbak — nem kockáztatják ennyire aranyukat. Ezek a következőképen játszanak.

A forgó kerékhez tartozik egy viaszos vászomból, vagy bőrből készült tábla, mely számokkal (1 36, 0 és 00) és különböző felírásokkal több részre van osztva. A felírások: Passe, Manque, Pair, Impair, Noir (fekete) Rouge (vörös), továbbá P. 12., M. 12., D. 12. Ezeknél már nem egy számmal játszik az ember, hanem többel; a szerint, amint két, vagy több ily mezőre tesz pénzt.

Ha a pair mezejére teszünk, akkor az összes páros, ha pedig az impair mezejére, úgy az összes paratlan számok nyernek. Noir-ral az összes fekete alappal bíró számok nyernek, rouge-zsal ellenben a vörösek. És így tovább számos feltétel mellett lehet játszani s é en ez esábitja el a minden aron nyerni akaró játékosokat, meg az is, hogy ritka szerencse esetén 35, 17, 6, 5, stb. szörös pénzt fizet a bankár.

Hasonló hazard játékok a trente et quarante is, csak hogy ezt már a nagyobb pénzü emberek játszik, mivel itt a legkisebb tét 12,000 franc, míg a roulettenél 1 francot is fel lehet tenni. Tulajdonképen a roulettehez hasonló, csak hogy itt nincsenek a táblán számok és a forgó kereket 8—10 játszma francia kártya helyettesíti. A rouge és noir itt is szerepel, sőt itt ezek a legfontosabb tényezők.

Két sor kártyát rak le a bankár, vagy a croupier s az első sor a noir, a második a rouge. A melyik sor számértéke legközelebb áll a 31-hez, az fog nyerni, megjegyezve azonban, hogy egy-egy sor értéke 31-nél kevesebb és 40-nél több nem lehet.

A játszma hihetetlen gyorsan következik egymásután, s óriási összegek vándorolnak egyik kézből a másikba.

S ez az izgalmas játék, mely az idegzetet egyenesen tönkre teszi, reggeltől késő éjfélig tart. Sőt még tovább is. A kaszinó igazgatósága egy alkalommal betiltotta, hogy 12 órán túl nem szabad a teremben maradni senkinek s így a játékot be kell szüntetni.

De a szenvedély sokkal nagyobb ám az emberekben, mint a józan belátás, a higgadt megfontolás s a trente et quarante nagy matardorjai, a kaszinó pénzkirályai azzal fenyegették az igazgatóságot, hogy ha nem engedi őket tovább is játszani, ott hagyják Monte-Carlót és átmennek Nizzába. Ez hatott és azóta zárt ajtók mögött 12—3 óráig lehetett és lehet még most is az elegit menő játékot folytatni.

Ez az u. n. cerle privée.

A terem több részén felállított asztalok körül csak úgy hullámzik, tolong a sok ember, akik valamennyien idegenek, egyik sem ismeri a másikat, figyelmet sem vetnek egymásra.

Szépén kikerülnek egymást, de az arczokra nem kíváncsiak.

Mindenekfeletti itt a játék és a nyereség sóvár gondolata. Nem kiabálnak — hangosan beszélni sem szabad — s mikor a bankár elkiáltja, hogy: Rienne va plus!

még a lélekzet is eláll, de minden fül az eredményt figyeli. És akit az eredmény le-sujt, mert talán utolsó pénzdarabját vesz-tette el, az eltűnik a tömeg közt, ahol senki sem ismer senkit!

(Folyt. köv.)

Nyilttér.

Szükséges-e Önnek selyem

szövet, akkor forduljon

Grieder Adolf és Tsa, Zürich (Svájc)

kir. udv. szállítók.

Union selyemszövet gyárhoz.

Legnagyobb raktár menyasszonyi selyem szövetek, mint szintén legújabb mindennemű fehér, fekete és színes selyemszövetekben. Magánosoknak vám és posta díjmentesen legolesőbb nagybani árák mellett. Minták azonnal franco. Svajczba kétszeres levélportó szükséges (3.)

Grof Schönborn-Buchheim Ervin beregm uradalomból.

Dr. Kétly, dr. Bókay, dt. Widerhoffer tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitünő sikertel ajánlatik

A Szolyvai gyógyforrás

köszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainál, vesebajoknál, csukorbetegség, húgyhomok, epekö, a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomor betegedésnél.

Kitünő asztali víz.

Kapható minden ásványvízkereskedésben.

Czimeket

közöl ajánlatok megtevésére, az összes országokban létező bármely foglalkozáshoz tartozó egyénekről a nemzetközi czimiroda

Josef Rosenzweig & Söhne Bécs I.
Backertrasse 3. Interurb. Telef. 8155.
Prosp. ingyen.

RENDKIVÜLI eddig még sehol sem tapasztalt szerencse BIHARI EDE

főelárusítónál.

A most befejezett sorsjegyekben szerencses Barandam utján ismét az 18445, száma a

200,000 koronás

Megyeremeny fizetett ki.
A sorsjegyek rövid fennállása óta 10.000 5000 és 2000 koronás sorsjegyeket kiadott a következő sorsjegyek kivételével:

- 600,000 kor. 18445 száma
- 600,000 kor. 28718 száma
- 200,000 kor. 18445 száma
- 80,000 kor. 69691 száma
- 60,000 kor. 23772 száma

A következő május 22. és 23. közötti húsvéthétfőre

- sorsjegy . . . 12. — kor. sorsjegy . . . 1.50 kor.
- sorsjegy . . . 3. — kor. sorsjegy . . . 1.50 kor.

Eredeti sorsjegyeket utánvegy az őszelő idejéig a hivatalos helyeken lehet megvásárolni. Minden megvásárolt sorsjegyre a hivatalos helyeken lehet sorsjegyet váltani. A hivatalos helyekről a húsvéthétfőn azonnal kiadnak.

BIHARI EDE

főelárusító

Budapest, IV., Várkeresztyeny t. 14.

Előnyösen ismert
**kitűnő gyártmányu
stiriai lódeant**

divat kelméket; fekete és kék
kelméket tartós minőségben, férfi
öltönyökre szánt

Kastner és Öhler cég
posztó osztálya, Grác.

Minták némentve, Magyar levelezés.

695 901 kg.

Hirdetmény.

A hajdu-sámsóni csendőr lakta-
nyán **pótépítkezés** szüksége állván elő
az ezen pótépítkezést felvállalni aka-
rók felhívtnak, hogy zárt ajánlataikat
folyó évi május hó 12-ig az előjáró-
sághoz adják be.

A költségvetés és feltételek az
előjáróságnál a hivatalos órákban meg-
tekinthetők.

Kelt Hajdu Sámsón, 1901. apr. 17.

Előjáróság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

1. szög 40 fillér, azontúl minden szó 2 fillér. A
legnagyobb hirdetés 40 fillér. Vastag betűvel sze-
delt minden szó 4 fillér.

Szép bajusz nyerhető rövid időn
a híres **Hajduság-
pedró** használata által. Egydoboz 40 fillér.
Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógy-
szertárában, valamint a készítő **Grósz Nagy
Ferencz** gyógyszeresznál H.-Szoboszlón.

Gyarmathy János **mészár-
ros**
Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapo-u. sarok). Hus-
arok: I. rendű 50 kr. II. r. 44 kr. 1 kg.
rostélyos 5 szentim. Friss és fűzött sertés-
hús napi folyó árknál 4 kerral jócsóbban.
Vegyes hideg felvágott anélkülön friss. Virsli
és szavaldó dupla 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól
este 8-ig nyitva. Pótlást **Bethlen u. 29.** (sa-
ját ház). Itt a husarok: I. r. 48 kr. itt is
mindenféle hentes cikkeket kaphatók. **Vendég-
lősöknek megfelelő árendmény!**

Faj tiszta, jól telet

összel szedett, háromszor permetezett **kövi-
dinka, kadarka és olasz rizling** sima **Szölő-
vessző** eladó **Benyáts Emilnél** 11. sz. palota.

Tanoncz felvétetik.

Cím a Kadóhivatásban.

Nagy Block naptárak,

rendkívül praktikusak 1901. évről 40 kért
kaphatók az előjáróságnál.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

A nádudvari közs. iskolaszék
két nyári gyermekmenház
vezetői állásra **pályá-
zatot** hirdet. Fizetés egyik-
egyik állásnál máj. 1-től nov.
1-ig 6 hónapra 240 kor. és
lakás. Mindket állás elfogla-
landó máj. 3-án. Pályázati
kérvény **Veres Géza** ref.
lelkészhez küldendő április
30-ig.

M. á. vasutak menetrendje 1900. okt. hó 1 től.

Debreczenből indul:

Budapest fele gyorsvonat	d. u.	4 16
Budapest fele gyorsvonat	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad fele	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad fele	este	10 27
P.-Ladány—Nagyv. minden keiden	d. u.	12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7 10
Szatmár—M.-Sziget fele	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget fele	este	7 58
Szatmár—M.-Sziget fele	reg.	2 56
Szatmár—M.-Sziget fele gyorsv.	d. u.	12 17
Szatmár—M.-Sziget fele gyorsv.	este	6 46
Csak Szatmárig	reg.	7 22
Miskolc—Kassa fele	reg.	7 22
Miskolc—Kassa fele	este	6 51
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa fele	d. u.	4 08
	m. áll. v.-tól	5 28
	vasárterrről	5 51
H.-Büszörmény—	m. áll. v.-tól	4 06
B.-Sz.-Mihály fele	vasárterrről	4 15
	m. áll. v.-tól	11 20
	vasárterrről	11 20
Füzés-Abony fele	m. áll. v.-tól	4 42
Füzés-Abony fele	vasárterrről	4 —
Óhat-Köcs—Pozgár fele	m. áll. v.-tól	4 21
Óhat-Köcs—Pozgár fele	vasárterrről	4 31
Derecske—Nagy-Léta fele	reg.	9 35
Derecske—Nagy-Léta fele	d. u.	4 03

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 30 p.-kor induló sz.-v.	este	7 10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	6 40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. u. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6 50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9 15
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1 55
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.		
P.-Ladányig gy.-v. átszállással	este	9 15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. u.	11 41	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 34	
Budapest—Nagyvárad felől	este	6 21	
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	2 36	
Budapest—Nagyvárad felől	reg.	2 46	
Budapest felől	reg.	5 13	
Kölcsvár—Nagyvárad felől	reg.	7 51	
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12 16	
	gy.-v.	d. u.	3 55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12	
Csak Szatmárig	este	6 45	
	(gyorsv.)	este	8 46
Kassa—Miskolc felől	reg.	8 07	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	d. u.	12 07	
Kassa—Miskolc felől	este	7 53	
	vasárterre	reg.	8 09
	máv.-hoz	reg.	8 07
B.-Sz.-Mihály —	vasárterre	este	6 52
H.-Büszörm. felől	máv.-hoz	este	6 41
	vasárterre	d. u.	3 22
	máv.-hoz	d. u.	3 30